

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2010-4-108 (Önaraştırma)  
Karar Sayısı : 10-47/889-308  
Karar Tarihi : 1.7.2010

**A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI  
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN,  
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,  
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

**B. RAPORTÖRLER** : Orçun SENYÜCEL, Burcu CAN,

**C. BAŞVURAN** : Murat SOYASLAN  
Ahi Evran Cd. No:3 Ata Center 34398 Maslak/İstanbul

**D. HAKKINDA İNCELEME**

**YAPILANLAR** : Volvo Otomotiv Tic. Ltd. Şti  
VCOC Bölge Ofisi Süzer Plaza K:4 Elmadağ  
Askerocağı Cd. No:15 34367 Şişli/İstanbul

**E. DOSYA KONUSU:** Volvo Otomotiv Tic. Ltd. Şti. (Volvo Türkiye)'nin yetkili bayilerine yönelik olarak orijinal yedek parçalar yanında eş değer yedek parçaların da satışını yapabilmeleri için öngördüğü belgelendirme standardının fiili imkânsızlık arz ettiği ve bayinin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası.

**F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle, Volvo Türkiye'nin yetkili bayisi olan başvuru sahibinin Volvo marka araçlara yönelik orijinal yedek parçaların yanında eş değer nitelikteki yedek parçaların da satışını yapmak istedikleri, ancak Volvo Otomotiv'in söz konusu parçaların eş değer nitelikte olduğunun belgelendirilmesini talep ettiği; sözü edilen belgelendirme bakımından Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından yapılan değerlendirmeyi ise öngörülen standartların Volvo standartlarının altında olması sebebiyle kabul etmediği; öte yandan Türkiye sınırlarında bu tür bir belgeyi sağlayabilecek bir kuruluş gösterilmesi talebine yanıt vermediği, fakat yetkililerce bu belgelendirmenin Volvo Car Corporation (Volvo Corp) tarafından yapıldığının belirtildiği; Volvo Corp unvanlı teşebbüsün merkezinin İsveç'te olması ve satılan her bir eş değer parçanın İsveç'e gönderilerek onaylatılmasının imkânsız olması sebebiyle, Volvo Otomotiv'in başvuru sahibi teşebbüsün faaliyetlerini zorlaştırdığı iddia edilmektedir.

**G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 8.4.2010 tarih ve 2946 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 11.5.2010 tarih ve 2010-4-108/İİ-10-183.OS sayılı İlk İnceleme Raporu, 24.5.2010 tarih ve 10-37 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinin ihlaline ilişkin bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 10-37/614-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 25.6.2010 tarih ve 2010-4-108/ÖA-10-183.O.S. sayılı Önerge Raporu 28.6.2010 tarih ve REK.0.08.00.00-110/257 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; başvuru konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında işlem yapılmasına gerek olmadığı, görüşüne yer verilmiştir.

## **I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

### **I.1. İlgili Pazar**

#### **I.1.1. İlgili Ürün Pazarı**

Şikâyete konu hizmetler ile teşebbüslerin faaliyet alanları ışığında, ilgili ürün pazarı "Volvo marka otomobillerin satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

#### **I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar**

60 Şikâyete konu yedek parça temin hizmetlerinin Türkiye genelinde benzer nitelik arz etmesi sebebiyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

### **I.2. Tespitler ve Değerlendirme**

#### **I.2.1. Volvo Otomotiv Tic. Ltd. Şti.**

70 Şikâyete konu eylemleri gerçekleştirdiği ileri sürülen Volvo Türkiye, Volvo Corp unvanlı şirketin Türkiye iştirakidir. Volvo Group 1999 yılında Ford tarafından devralınmış olup, şirket üst sınıf sedanlar, spor otomobiller ve arazi araçları tasarlamakta, üretmekte ve temin etmektedir. Volvo Group'un tasarım ve üretim faaliyetleri temel olarak İsveç ve Belçika merkezlidir. Volvo Group'un araç satışları, Volvo Car Corporation'ın tamamına sahip olduğu iştirakleri olan yerel şirketler ya da bağımsız ithalatçılar ve distribütörler vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Volvo Corp bu çerçevede binek araç tedarikinin üretim ve toptan satış aşamalarında faaliyet göstermekte olup, perakende satış pazarında çok sınırlı bir varlığı bulunmaktadır.

#### **I.2.2. Değerlendirme**

Şikâyete konu iddialar, Volvo Türkiye'nin yetkili bayisi olan Evo Otomotiv'in Volvo marka araçlara yönelik orijinal yedek parçaların yanında eş değer nitelikteki yedek parçaların da satışını yapmak istediği, ancak Volvo Türkiye'nin bu hususta kendilerine uygulayabilecekleri nitelikte bir standardizasyon mercii tanımlamayı faaliyetlerini zorlaştırdığı yönündedir.

80 4054 sayılı Kanun'un 2. maddesinde, "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer*" hükmü ile Kanun'un kapsamı belirlenmiştir. Mezkûr Kanun'un 6. maddesi

ise “Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması”nı yasaklamaktadır.

Bununla birlikte; “2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği”nin tanımlara ilişkin 3. maddesinin (s) bendinde eş değer kalitede yedek parça; “bir motorlu aracın montajında kullanılan parçalarla eş değer kalitede olduğu varsa mevzuat gereği aranan mecburi standartlara uygunluğunun üreticisi tarafından belgelendirilmesi gereken parçalar” olarak tanımlanmıştır. Ayrıca belirtilen hükme ilişkin olarak bir yedek parçanın eş değer kalitede olduğunun nasıl gösterilmesi gerektiği hususu; “2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nin Açıklanmasına dair Kılavuz”un 80. maddesinde “Bir yedek parçanın eş değer kalitede yedek parça olarak kabul edilebilmesi için, yedek parça üreticisinin söz konusu parçanın motorlu taşıtta buna tekabül eden parça ile eş değer kalitede olduğunu belgeleyebilmesi gerekir. Söz konusu belgeleme işlemi yedek parça üreticisi tarafından yapılmalı ve bu belgeye yetkili servise satış yapıldığı anda sahip olunmalıdır. Eş değer kaliteyi gösteren belge, yetkili servis tarafından talep edilebileceği gibi, bu belgenin sağlayıcı tarafından da yedek parça üreticisinden talep edilmesi mümkündür. Parça üreticisi, üretmiş olduğu parçanın eş değer kalitede olduğunu ispat ettikten sonra, sağlayıcı veya yetkili servis eş değer kalitede olmadığını ispat etme hakkına sahiptir.” şeklinde açıklanmıştır.

2005/4 sayılı Tebliğ ve Kılavuz’un ilgili hükümlerinden hareketle, Volvo marka araçların Türkiye distribütörlüğünü yürüten Volvo Türkiye’nin, Volvo bayisi teşebbüslere ilişkin olarak söz konusu yedek parçaların eş değer nitelikte olduğunu ve standartlara uygunluğunu belgeleme talebinde bulunması mümkündür. Öte yandan raportörlerin Volvo Türkiye Satış Sonrası Hizmetler Direktörü ile yaptıkları görüşmede, Volvo Türkiye tarafından bayilere yönelik bu tür bir belgelendirme talebinde bulunduğu doğrulanmış, sözü edilen belgelendirmenin ise Volvo Corp yahut üçüncü bir kuruluş tarafından yapılmasının mümkün olduğu belirtilmiştir. Adı geçen yetkili, Volvo Türkiye’nin eş değer yedek parça standardı olarak TSE tarafından yapılan değerlendirmenin kabul edilmemesinin gerekçesini ise, TSE standartlarının Volvo Corp orijinal yedek parçalarına ilişkin standartların oldukça altında olması, bu sebeple TSE belgesi verilen bir parçanın her durumda Volvo marka yedek parçalar ile eş değer nitelikte olduğunun kabul edilemeyeceği olarak açıklamıştır. Dolayısıyla belirtilen standartlara uygunluğu belgeleyebilecek herhangi bir kuruluş tarafından değerlendirme yapılabileceği ifade edilmiş, söz konusu belgelendirmenin Volvo Corp tarafından yapılmasının tercih edilmesi halinde ise, üretilen her bir parçanın tek tek test edilerek onaylanmasının zorunlu olmadığı, seri üretimi yapılan parçalara ilişkin birer numunenin onaylanmasının yeterli olacağı, ancak uygulamada söz konusu parçalardan herhangi birinin eş değer nitelikte olmadığına anlaşılması halinde, söz konusu parçalara yeniden kalite testi uygulanması hakkının kullanıldığı belirtilmiştir.

## 10-47/889-308

140 Öte yandan Tebliğ ve Kılavuz hükümleri uyarınca bu tür bir belgelendirmenin üretici teşebbüs tarafından yapılması öngörülmektedir. Oysaki somut olayda başvuru sahibi teşebbüs Volvo Türkiye'nin bayisi, Volvo Türkiye ise söz konusu parçaların orijinal üreticisi niteliğindedir. Dolayısıyla belgelendirmeyi yapacak makamın tespitine yönelik bir talebin Volvo Türkiye'ye bir yetkili bayi tarafından yöneltmesi ve bu talebin yerine getirilmesinde güçlük yaratıldığı iddiaları karşısında 4054 sayılı Kanun ve 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak herhangi bir işlem olmadığı kanaatine varılmıştır.

### J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.